

RTU studiju kurss "Dizaina analīze un kritika"

01T00 Arhitektūras un dizaina institūts

Vispārējā informācija

Kods	AD0139
Nosaukums	Dizaina analīze un kritika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Andra Ulme - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti, 6.0 EKPS kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju kurss vērsts uz dizaina kritikas koncepciju un teoriju apskatu un praktisku to apguvi. Apguves procesā liela loma velīta dizaina procesu un produktu kritiskai analīzei. Studiju kursa apguves laikā tiek apskatīti un analizēti tādi jēdzieni kā: gaume, estētiskie principi, subjektīvisms, augstas un zemas kultūras dizaina apraksti un mutvārdu analīzes, personība un dizains. Nacionālo un globālo ietekmju identifikācija notiek caur starptautisko izstāžu apskatu un latviskā mantojuma apzināšanu. Grafisko komunikāciju, produktu dizaina un vides dizaina analīze studējošiem ļauj izprast viņu pašu vietu un lomu mūsdienu sabiedrībā. Jaunu dizaina virzienu komentēšana palīdz rast atbildes uz sarežģīto dizaina procesu izpēti. Autortiesības, dizaina tiesiskie pamati, intelektuāla īpašuma aizsardzība studējošiem ir būtiski likumdošanas un tiesiskās aizsardzības izpratnes rādītāji.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir iegūt zināšanas par dizaina jomas analīzes principiem, izprast dizaina jomas specifiku, prast orientēties mūsdienu dizaina attīstības izpausmēs, pārzināt jaunus dizaina virzienus. Studiju kursa uzdevumi ir: • apgūt prasmi izteikt savu viedokli profesionālā valodā, apzināti lietojot dizaina analīzes pamatprincipus un paņēmienus; • apgūt spēju turpmāk lietot šīs zināšanas un prasmes profesionālajā darbībā dizaina jomā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgais darbs ietver aprakstu, recenziju, analītisku un kritisku referātu, zinātnisko rakstu sagatavošanu un publicēšanu, saskaņā ar studiju darba izstrādi, tai skaitā literatūras un analogu analīzi, projekta aprakstu veidošanu, secinājumus.
Literatūra	Obligātā / Obligatory Purviņa Dz., Piņķe A., Ābele B., Teikmanis A., Rokasgrāmata "Latvijas dizains 2020", Rīga: Latvijas dizaina stratēģija, 2020 Budže K., Baranovska I., Tiesi laikā. Dizaina stāsti par Latviju, - Rīga, DLMM, 2018. Keller K.L., Strategic brand management, 4th edition, _Pearson, 2013, p.589_ Papildu / Additional David A. Aaker, . Building Strong Brands, USA, New York, The Free Press (November 8, 2011), 400 lpp. Kundziņš M. . Dabas formu estētika. – Rīga: Madris, 2004. Denise Lee Yohn,. What Great Brands Do: The Seven Brand-Building Principles that Separate the Best from the Rest, Jossey-Bass; 1 edition (January 7, 2014), 272 lpp. Kaufman, J.C., Sternberg R.J. . The Cambridge Handbook of Creativity. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2010, 508 pp. ISBN-10: 0521 Weinschenk, S., . 100 Things Every Designer Needs to Know About People. 2-nd edition. New Riders, 2020, 256pp.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Uzņēmējdarbības tirgvedības pamati, labas angļu valodas zināšanas, izpratne par dizaina teoriju pamatzināšanu līmenī, izpratne par zinātnisko darbu izpēti metodēm un to aprakstu veidošanas principiem.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads. Dizaina analīze un kritika, saturs un būtība.	4	6	0	0
Dizaina procesu un produktu kritiska analīze, dizaina process un uztvere.	4	6	0	0
Materiālu otrreizēja pārstrāde - RECYCLING DESIGN, Ekodizains. Ilgspējīgas attīstības principu ievērošana, ražojot dizaina priekšmetus.	6	8	0	0
Dizaina teorijas pirmsākumi, tās teorētiskie pamatlicēji, raksturīgākie laikmeti dizaina teorijas attīstībai.	4	6	0	0
Priekšizpēte koncepcijas radīšanai, idejas ģenerēšanas posmi, produkta realizācija, klienta apmierinātības izpēte, rezultātu apkopošana.	6	8	0	0
Augstas un zemas kultūras dizaina apraksti un konceptuālas analīzes.	4	8	0	0
Latvijas dizaina attīstība: skolas, vēsture, arhitektūra un dizains, pazīstamākie dizaineri.	6	8	0	0
Starptautiskās dizaina izstādes.	4	6	0	0
Dizains kā konkurētspējas palielinātājs.	4	8	0	0
Latvijas dizaina attīstības koncepcija.	4	6	0	0

Dizainparaugu likums, Autortiesības un to reģistrācija.	4	8	0	0
Grafisko, komunikāciju, produktu dizaina un vides dizaina analīze.	4	6	0	0
Jaunu dizaina virzienu komentēšana.	6	6	0	0
Nacionālo un globālo ietekmju identifikācija dizaina industrijā.	4	6	0	0
Kopā:	64	96	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj patstāvīgi analizēt kā atsevišķus dizaina izstrādājumus, tā dizaina procesus, spēj kritiski analizēt sarežģītas profesionālas jomas problēmas, pamatot lēmumus un sniegt novērtējumu, izmantojot iegūtās zināšanas.	<p>Uzdevums: Izstrādāt konkrēta produkta/kolekcijas/vides objekta vai dizaina procesa kritiskas analīzes kritērijus, pamatot tos.</p> <p>Pārbaudes veids: Seminārs, prezentācija, referāts, recenzija, apraksts vai zinātniskā raksta melnraksts.</p> <p>Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme sagatavot dizaina procesa vai objekta kritiskas analīzes kritēriju pārskatu, izmantojot izvēlētos piemērus, pozitīvs vērtējums veido daļu no gala vērtējuma.</p>
Spēj sistemātiski analizēt informāciju pētnieciskam un radošam darbam, spēj sastādīt pārskatāmu, uz dizaina teoriju balstītu analītisku aprakstu saskaņā ar aktuālo darba uzdevumu, novērtēt esošo situāciju, analizēt cēloņus un sekas un sniegt ieteikumus un vadlīnijas problēmas risinājumam.	<p>Uzdevums: Apkopot sistemātiski analizētu informāciju pētnieciskam un radošam darbam, saskaņā ar aktuālo uzdevumu un sagatavot aprakstu.</p> <p>Pārbaudes veids: Recenzija, referāts vai zinātniskais raksts.</p> <p>Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme analizēt, apkopot un strukturēt informāciju, saskaņā ar aktuālo uzdevumu. Prasme sagatavot vadlīnijas rakstu darba struktūrai. Termiņu un uzdevuma nosacījumu ievērošana, pozitīvs vērtējums veido daļu no gala vērtējuma.</p>
Spēj sastādīt kvalitātes kritērijus, izmantojot dizaina teoriju, izstrādāt mūsdienīgus kvalitātes prasību rādītājus, kontrolēt to izpildi kā patstāvīgā darbā, tā analizējot citu dizaineru veikumu.	<p>Uzdevums: sastādīt kvalitātes kritērijus, izmantojot dizaina teoriju, izstrādāt mūsdienīgus kvalitātes prasību rādītājus, kontrolēt to izpildi kā patstāvīgā darbā, tā analizējot citu dizaineru veikumu.</p> <p>Pārbaudes veids: prezentācija.</p> <p>Kritēriji: izpratne par kvalitātes kritērijiem dizainā, aktivitāte diskusijās par mūsdienīgiem kvalitātes prasību rādītājiem, izpratne par to izpildi, analizējot savus un citu dizaineru darbus, laika grafika ievērošana, prezentācijas atbilstība uzdevuma prasībām, pozitīvs vērtējums veido daļu no gala vērtējuma.</p>
Spēj analizēt ar darba drošības jomu, ergonomiku un ilgtspējīgu attīstību saistītās prasības, vizualizēt tās, izmantojot universālā dizaina principus un padarīt viegli uztveramas visiem sabiedrības locekļiem.	<p>Uzdevums: Analizēt ilgtspējas nosacījumus dizainā, apkopot un analizēt universālā dizaina principus un sniegt piemērus, saistītus ar to integrāciju izvēlētajā dizaina jomā, analizēt ergonomikas un darba drošības pamatprincipus dažādās dizaina sfērās un padarīt viegli uztveramu apskatīto informāciju visiem sabiedrības locekļiem.</p> <p>Pārbaudes veids: Patstāvīgais darbs – pētniecība dizaina jomā, prezentācija, infografikas.</p> <p>Kritēriji: izpratne par visiem uzdevumu nosacījumiem, prezentācijā apkopota informācija viegli uztveramā veidā, izmantojot autora veidotu infografiku. Termiņu un uzdevuma nosacījumu ievērošana, pozitīvs vērtējums veido daļu no gala vērtējuma.</p>
Spēj izstrādāt oriģinālas koncepcijas dizaina profesionālajā jomā un zinātniskajā pētniecībā, integrējot jaunas metodes, zinātniskos sasniegumus un sagatavot profesionālā terminoloģijā balstītus aprakstus, vadlīnijas, zinātniskus un publicistiskus rakstus, recenzijas un apskatus.	<p>Uzdevums: Analizēt un apkopot informāciju konceptuālam priekšlikumam dizaina jomā, sagatavot strukturētu pētījumu saskaņā ar aktuālo uzdevumu.</p> <p>Pārbaudes veids: Apraksts, analītisks raksts vai zinātniskais raksts.</p> <p>Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme analizēt, apkopot un strukturēt informāciju, saskaņā ar aktuālo uzdevumu. Prasme sagatavot vadlīnijas rakstu darba struktūrai. Termiņu un uzdevuma nosacījumu ievērošana, pozitīvs vērtējums veido daļu no gala vērtējuma.</p>

Spēj sekmīgi nokārtot gala pārbaudījumu.	<p>Uzdevums: Sakārtot iepriekš iesniegtos darbus, atbilstoši eksāmena prasībām, apkopot tos vienotā Darbu mapē. Iesniegt vērtēšanai.</p> <p>Pārbaudes veids: Eksāmens.</p> <p>Kritēriji: izpratne un aktivitāte diskusijās, prasme analizēt, apkopot un strukturēt informāciju, saskaņā ar aktuālo uzdevumu.</p> <p>Termiņu un uzdevuma nosacījumu ievērošana, pozitīvs vērtējums veido daļu no gala vērtējuma.</p>
--	---

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Apmeklējums, darbs nodarbībās un semināros	10
Recenzija	10
Analītisks raksts, zinātniskais raksts	30
Prezentācija	20
Eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	32.0	0.0	32.0		*	